

הערכות צה"ל והמשטרה מפברואר 2008 מאששות נתונים אלו ומצביעות על כניסת כ-10,000 מסתננים אפריקנים לתחומי ישראל משנת 2003. 600 מבקשי מקלט מדארפור קיבלו מעמד של פליט. 2,000 מבקשי מקלט מאריתריאה ומאתיופיה, בעקבות המלחמה בין שתי המדינות, קיבלו מעמד של תושב זמני על בסיס הומניטרי. הממשלה מסרבת להכיר בהם כפליטים כדי שלא לעורר את זעמן של אריתריאה ואתיופיה, שישראל מקיימת יחסים דיפלומטיים מלאים אתן. כל יתר מבקשי המקלט שוהים בישראל באופן בלתי חוקי (Goldstein 2008).

יצוין כי ההערכות המספריות הן חלקיות, מאחר שהן אינן כוללות מסתננים שאינם רשומים במשרד הפנים, במשטרה או בצה"ל ואף לא בנציבות האו"ם לפליטים. כניסתם לישראל לא תועדה בידי גורם רשמי כלשהו וממילא מספרם אינו ידוע.

מאפריקה לישראל – מניעיהם של מבקשי המקלט ודרכי ההגעה

אריתריאה וסודאן הן המדינות שמהן מגיעים חלק הארי של מבקשי המקלט לארץ. חלוקה זו נשמרה גם בעת עריכת הראיונות הראשוניים במשרד הפנים. מבקשי המקלט האריתריאים ומבקשי המקלט הסודאנים לא זומנו לאותו יום, מתוך מחשבה שהם שונים אלה מאלה מבחינת המניעים ודרכי ההגעה ואין טעם לראיינם יחד. אדון אפוא בשתי הקבוצות בנפרד.

מבקשי המקלט האריתריאים

מהראיונות שערכתי עם מבקשי המקלט האריתריאים עולה כי מוצאם של רבים מהם מדרום אריתריאה, מהעיירה סנאפה וסביבותיה, ממחוז גאש בארקה הממוקם במערב המדינה ומאזור הבירה אסמרה. רבים אחרים נולדו בשטח אריתריאה לפני שזכתה בעצמאותה בשנת 1993, עברו ממנה לאתיופיה או לסודאן השכנות ומיד אחרי קבלת העצמאות שבו אליה, בעיקר מאתיופיה, שם היו נתונים לרדיפות מצד האתיופים והמשטר על שום היותם אריתריאים. מיעוטם הגיעו מאזורים אחרים במדינה (מפה 1).

באריתריאה חיות 11 קבוצות אתניות. רובם המכריע של מבקשי המקלט נמנים עם הקבוצה האתנית הגדולה ביותר במדינה, הטיגרינייה, שהיא כמחצית מכלל האוכלוסייה. אחרים נמנים עם קבוצות אתניות דוגמת הטיגרה, אפאר, בילן ורשאידה. כל מבקשי המקלט האריתריאים הם נוצרים אורתודוקסים.